

VOORSTEL AAN HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Wijziging gemeenschappelijke regeling RUD Limburg-Noord en Mandaatbesluit Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg

Zaaknummer: 132777-2025

Datum: 25 maart 2026

Inleiding

Op 26 februari 2026 heeft de gemeenteraad besloten het college toestemming te verlenen om de gemeenschappelijke regeling RUD Limburg-Noord te wijzigen. Het definitieve wijzigingsbesluit moet nog door het college worden vastgesteld.

Daarnaast is het noodzakelijk om een nieuw mandaatbesluit voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML) vast te stellen en het vigerende mandaatbesluit van de RUD Limburg-Noord in te trekken. Ook het vigerende categorale aanwijzingsbesluit toezichthouders RUD Limburg-Noord wordt ingetrokken.

Uniform modelmandaat

In de juridische werkgroep RUD/ODNML is ambtelijk de inhoud van het mandaatbesluit voorbereid. Daarbij is ervoor gekozen aansluiting te zoeken bij het landelijke uniforme modelmandaat. Dit uniforme modelmandaat is in het kader van het IBP-VTH in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgesteld. Het doel is dat dit (model)mandaatbesluit als basis dient voor de deelnemers van alle omgevingsdiensten in Nederland.

Als uitgangspunt is genomen dat omgevingsdiensten in onafhankelijkheid en op afstand van gemeenten en provincies opereren. De volledige beslisbevoegdheid komt daarmee bij de omgevingsdienst te liggen. Dit betekent dat de ODNML de nodige bevoegdheden krijgt om haar taken van begin tot eind uit te voeren: van het voorbereiden van het primaire besluit tot en met het voeren van verweer in beroeps en hoger beroepsprocedures.

Opzet van het mandaatbesluit

Het mandaatbesluit is compact en 'lean and mean' opgezet. Bepalingen die reeds uit de Awb volgen, worden niet herhaald. Het besluit kent de volgende kernonderdelen:

- Artikel 2 regelt de verlening van mandaat (bestuursrechtelijke bevoegdheden), volmacht (privaatrechtelijke rechtshandelingen) en machtiging (feitelijke handelingen), alsmede de bevoegdheid tot ondermandaat, ondervolmacht en ondermachtiging;
- Artikel 3 bepaalt dat de directeur de gemandateerde bevoegdheden uitoefent binnen de kaders van geldende regelgeving en vastgesteld beleid van de gemeente;

- Artikel 4 regelt dat instructies van de mandaatgever aan de directeur schriftelijk en tijdig worden gegeven;
- Artikel 5 bevat een verplichting tot voorafgaand overleg met de gemeente bij afwijking van een instructie, bij grote politieke of maatschappelijke gevolgen, of bij mogelijke aansprakelijkstelling;
- Artikel 6 regelt de intrekking van de eerder verleende mandaatbesluiten aan de directeur van RUD Limburg Noord.

Voorstel

Aan het college wordt voorgesteld:

1. de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord te wijzigen conform bijgevoegd concept wijzigingsbesluit (bijlage 1);
2. het Mandaatbesluit Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg Roermond 2026 vast te stellen (bijlage 2) onder intrekking van alle eerder genomen mandaatbesluiten ten aanzien van de RUD Limburg-Noord;
3. het vigerende categoriaal aanwijzingsbesluit toezichthouders RUD Limburg-Noord in te trekken conform bijgevoegd concept intrekkingbesluit (bijlage 3).

Argumenten

1.1 De wijziging van de gemeenschappelijke regeling is noodzakelijk om de robuuste Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg vorm te kunnen geven.

De afgelopen maanden hebben de colleges van burgemeester en wethouders in Noord- en Midden-Limburg en het college van gedeputeerde staten de raden en provinciale staten in de gelegenheid gesteld eventuele een zienswijzen ten aanzien van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling RUD Limburg-Noord in te dienen. Tegelijk is door het Dagelijks Bestuur van de RUD Limburg-Noord een zienswijze gevraagd ten aanzien van het daarmee samenhangende bedrijfsplan op hoofdlijnen.

In de raadsvergadering van 23 oktober 2025 heeft de raad kennis genomen van de ontwerpwijziging van de gemeenschappelijke regeling van de RUD Limburg-Noord en besloten geen zienswijzen in te dienen. In de raadsvergadering van 26 februari 2026 heeft de raad besloten het college toestemming te verlenen om de gemeenschappelijke regeling RUD definitief te wijzigen

De stukken vinden hun oorsprong in het interbestuurlijk programma vergunningen, toezicht en handhaving (afgekort IBP-VTH). Daarin is een beschrijving opgesteld van wat noodzakelijk is om nu en in de toekomst op een goede wijze invulling te geven aan de taken die een omgevingsdienst heeft. In deze beschrijving is een aantal criteria opgenomen welke, als daaraan wordt voldaan, het mogelijk maken een zogeheten robuuste omgevingsdienst te vormen. Door het Rijk wordt voorgestaan dat alle omgevingsdiensten robuust zijn per 1 april 2026.

Binnen deze criteria is het niet mogelijk gebleken de bestaande netwerk-RUD robuust te maken. Daarvoor is het noodzakelijk een fysieke dienst in te stellen. De aan de orde zijnde tweede wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is een noodzakelijke stap om de inrichting en sturing van de Omgevingsdienst Midden en Noord-Limburg, zoals de RUD-LN na aangaan van de gewijzigde regeling gaat heten, te regelen. Tot deze noodzakelijke wijziging moet voor 1 april 2026 door de deelnemers worden besloten.

2.1 Continuïteit van besluitvorming en uitvoering per 1 april 2026

De gemeente blijft bevoegd gezag voor diverse Omgevingswet-taken, maar laat (onderdelen van) de uitvoering daarvan door de omgevingsdienst verrichten. Om te voorkomen dat op of rond 1 april 2026

bevoegdheidsvragen ontstaan (bijv. bij het nemen van besluiten, het voeren van correspondentie, het aangaan van overeenkomsten of het verrichten van feitelijke handelingen), is een actueel en duidelijk mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit noodzakelijk.

De robuustheidscriteria beogen te waarborgen dat omgevingsdiensten beschikken over voldoende schaalgrootte, deskundigheid en organisatorische kwaliteit om hun wettelijke taken op een stabiele en toekomstbestendige wijze uit te voeren. Indien onder meer de mandaat- en aanwijzingsstructuur niet tijdig wordt aangepast aan de nieuwe organisatorische inrichting, kan dit leiden tot bevoegdheidslacunes of onzekerheid over de rechtmatigheid van besluiten.

Door dit mandaatbesluit per 1 april 2026 in werking te laten treden, wordt verzekerd dat de omgevingsdienst tijdig voldoet aan de robuustheidscriteria en dat de uitvoering van VTH-taken ononderbroken en juridisch zorgvuldig kan plaatsvinden.

a.

In de bijlage bij artikel 2 van het mandaatbesluit is opgenomen welke processen volledig onder mandaat van de ODNML gaan vallen. Dit zijn in ieder geval:

- Enkelvoudige aanvragen omgevingsvergunning milieu
- Voeren van juridische procedures (bezwaar/beroep/hoger beroep)
- Handhavingsbesluiten
- Aanwijzing toezichthouders
- Overige procedures die samenhangen met het takenpakket van de ODNML zoals beschreven in het Uniform takenpakket (UTP) en de producten- en dienstencatalogus.

In het geval van een meervoudige procedure is de ODNML de adviseur op het onderdeel milieu. Dit kan zowel vanuit vergunningverlening zijn als toezicht en handhaving. Het mandaat en de regie op het proces ligt dan bij de gemeente.

Overige adviestaken van de ODNML zijn bijvoorbeeld geluidsadvies op evenementen, beleidsondersteunende taken en het omgevingsplan waarbij de gemeente de opdrachtgever is.

b.

De werkprocessen van zowel de gemeente Roermond als de ODNML worden aangepast aan het takenpakket en de bijbehorende mandatering. Zo wordt bijvoorbeeld ook geborgd dat de toetsing aan de Wet Bibob op de juiste dossiers plaatsvindt, conform het beleid in Roermond

Het heffen van leges vindt altijd plaats via de gemeente Roermond, ongeacht het mandaat.

2.2 Rechtsgeldige mandatering aan de juiste functionaris binnen de juiste organisatie

Het huidige mandaatbesluit van de gemeente Roermond is gekoppeld aan de directeur van de RUD Limburg-Noord (huidige naam). Zodra de naamswijziging van RUD Limburg-Noord in ODNML is doorgevoerd en als zodanig gaat functioneren, is het bestuurlijk en juridisch zorgvuldig om het vigerende besluit in te trekken en een nieuw mandaatbesluit vast te stellen dat expliciet ziet op de ODNML en de directeur van de ODNML. Dit voorkomt onduidelijkheid bij derden, ketenpartners en de bestuursrechter over de vraag of besluiten namens het college door de juiste gemandateerde zijn genomen.

2.3 Aansluiting op landelijke uniformering en robuustheid (IBP-VTH)

Door het mandaatbesluit te baseren op het landelijke modelmandaat wordt aangesloten bij de landelijke beweging naar uniforme, slagvaardige en onafhankelijk opererende omgevingsdiensten. Dit

ondersteunt een consistente uitvoering van het basistakenpakket en de bredere VTH-keten, inclusief de volledige proceslijn (van voorbereiding primair besluit tot en met bezwaar/beroep), binnen de door de gemeente vastgestelde beleids- en wettelijke kaders.

3.1 De aanwijzing van toezichthouders verloopt voortaan via de directeur van de ODNML

Naast mandaatverlening speelt ook de formele aanwijzing van toezichthouders. Om overlap of juist een lacune in toezichtsbevoegdheden te voorkomen, moet het vigerende aanwijzingsbesluit toezichthouders worden ingetrokken op het moment dat het aanwijzingsbesluit ODNML (besluit van de directeur ODNML op basis van mandaat) in werking treedt. Daarmee is geborgd dat toezichthouders gedurende de transitieperiode doorlopend rechtsgeldig zijn aangewezen.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De wijziging van de gemeenschappelijke regeling moet voor 1 april 2026 zijn vastgesteld.

Financiële gevolgen

N.v.t

Communicatie en participatie

- Het vastgestelde mandaatbesluit wordt bekendgemaakt via het digitale Gemeenteblad van de gemeente Roermond, overeenkomstig artikel 3:42 Awb.
- De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling, de vaststelling van het nieuwe mandaatbesluit en de intrekking van het vigerende besluit.

Bijlagen

1. concept besluit wijziging gemeenschappelijke regeling;
2. concept mandaatbesluit;
3. concept intrekkingbesluit toezichthouders.

Advies bedrijfsvoering Communicatie, Financiën, HR, Inkoop, Juridisch)

Juridische Zaken akkoord. Opmerkingen zijn verwerkt.

HR: akkoord, geen personele gevolgen